

Õiguskantsler

Teie 15.11.2015 nr

Meie 17.12.2015 nr 7-5/151539/1505627

Kooli jõulukontsert kirikus

Lugupeetud avaldaja

Teie pöördumise põhiküsimus on, kas avalik-õiguslik kool rikub lapse ja ta pereliikmete põhiõigust usuvabadusele, kui kooli jõulukontsert korraldatakse kirikus.

Leian, et avalik-õigusliku kooli jõulukontserdi korraldamine kirikus ei riku lapse ega ta pereliikmete põhiõigusi. Seda tingimusel, et jõulukontserdil ei toimu usutalitust ega tehta usupropagandat.

Eesti Vabariigi [põhiseaduse](#) (PS) § 40 tagab igale isikule usuvabaduse. Sättega on hõlmatud ka mittereligioossed vaated. Samuti on §-s 40 sätestatud, et Eestis pole riigikirikut. See asjaolu tähendab riigi kohustust olla usuküsimustes neutraalne ja erapooletu.¹

PS § 37 lg 4 sätestab, et laste hariduse valikul on otsustav sõna vanematel. Sätet tuleb tõlgendada [inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni](#) lisaprotokoll nr 1 artikli 2 teise lause² valguses, millest tulenevalt peab ka avalik-õiguslik kool olema kiriku ja usuga seotud küsimustes neutraalne ja erapooletu.³

On mõistetav ja normaalne, et inimesed tunnetavad olukordi ja nende tähendust erinevalt. Soovides aga hinnata tänapäeva Eestis kirikus kontserdi pidamise tähendust objektiivselt, on asjakohane arvestada Euroopa Inimõiguste Kohtu (EIK) seisukohtadega.

EIK on oma lahendis [Lautsi jt v. Itaalia](#) leidnud, et krutsifiks avalik-õigusliku kooli seinal omab passiivset tähendust ning ei anna iseenesest alust väiteks nagu eelistataks ja propageeritaks selle eksponeerimise läbi teatud religiooni (otsuse punktid 71, 72). Iga riik on õigustatud arvestama nii

¹ Vt EIK lahend asjas [Leila Sahin vs Türgi](#), p 104 jj.

² Inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni lisaprotokoll nr 1 artikli 2 teine lause sätestab, et riik peab endale võetud mis tahes haridus- ja õpetamisfunktsioone täites austama vanemate õigust tagada lastele nende endi usuliste ja filosoofiliste veendumustega kooskõlas olev haridus

³ Vt EIK lahendit [Leila Sahin vs Türgi](#), p 107; EIK lahend [Lautsi jt vs Itaalia](#), p 62.

kooli õppekava kui kooliga seotud muude korralduslike küsimuste lahendamisel oma kultuuri- ja ajalootraditsiooni.⁴

Kontsertide korraldamine kirikus on tänapäeval tavaline praktika. Kirikus kontserdi korraldamist või sellisel kontserdil viibimist ei saa tänapäeva Eestis pelgalt toimumiskoha pärast pidada poolehoiu väljenduseks mõne konfessiooni suhtes või selle propageerimiseks.

Lapsevanematel on alati võimalus selgitada lapsele kiriku ja religiooniga seotud küsimusi ning anda edasi oma vaateid ja tõekspidamisi. Eriti oluline on see siis, kui toimuv pole perele subjektiivselt vastuvõetav.

Loodan, et selgitused on Teile abiks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Koopia: Võru Kreutzwaldi Kool (avaldaja isikuandmeteta)

Aigi Kivioja 6938428
Aigi.Kivioja@oiguskantsler.ee

---

⁴ Näiteks selgitas Itaalia valitsus (EIK lahend [Lautsi jt vs Itaalia](#), p 67), et Itaalia jaoks sümboliseerib krutsifiks neid põhimõtteid ja väärtusi, mis moodustasid lääneliku demokraatia ja tsivilisatsiooni aluse ning tegu pole pelgalt ususümboliga. Vt ka EIK lahend [Folgero jt vs Norra](#), p 89.